

ΤΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΑ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΗΝ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Συμπληρώθηκαν εβδομήντα δύο χρόνια αφ' ότου ξέσπασαν τα Δεκεμβριανά. Από την 4^η Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τις αρχές Φεβρουαρίου 1945 ισχυρές δυνάμεις του ΕΛΑΣ συγκρούστηκαν σε άγριες μάχες στην Αθήνα και στο Λεκανοπέδιο με τις περιορισμένες κυβερνητικές δυνάμεις και τις βαριά οπλισμένες βρετανικές. Επί εβδομάδες το Κράτος, που εκπροσωπούσε η Κυβέρνηση Εθνικής Απελευθέρωσης υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου, είχε περιορισθεί στην πλατεία Συντάγματος, στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη που υπερασπιζόνταν η Χωροφυλακή, στο Θησείο που κρατούσε η Οργάνωση Χ του Γεωργίου Γρίβα και σε κάποιες άλλες νησίδες. Ωστόσο, στρατηγικά η αναμέτρηση είχε κριθεί πριν ξεκινήσει επειδή ενωρίτερα:

1^ο Τον Οκτώβριο 1944 στη Μόσχα οι νικητές Τσώρτσιλ και Στάλιν διένειμαν μεταξύ τους τα Βαλκάνια. Η Αγγλία κράτησε την Ελλάδα. Η Σοβιετική Ένωση πήρε τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία. Η Γιουγκοσλαβία μοιράστηκε 50%-50%.

2^ο Με τη Συμφωνία του Λιβάνου και την έγκριση του Κ.Κ.Ε. εκπρόσωποι του ΕΑΜ και της κυβέρνησης του βουνού ΠΕΑΕΑ ανέλαβαν υπουργοί στην εξόριστη βασιλική κυβέρνηση Γεωργίου Α. Παπανδρέου και είχαν επιστρέψει ήδη στην Αθήνα.

3^ο Στην Καζέρτα της Ιταλίας ο ΕΛΑΣ, ο ΕΔΕΣ και ο ελληνικός Στρατός της Μέσης Ανατολής είχαν υπογράψει με την Μεγάλη Βρετανία συνθήκη και αναγνώρισαν Αρχιστράτηγό τους τον Βρετανό στρατηγό Σκόμπι.

4^ο Πριν την επιτεθεί, η ηγεσία του Κ.Κ.Ε.-ΕΑΜ-ΕΛΑΣ έχει λάβει από τη Μόσχα απόρρητο ραδιογράφημα του Γκεόργκι Ντημητρόφ να μη περιμένει καμιά βοήθεια.

Ο Αρχιστράτηγος Σκόμπι ανακοίνωσε ότι ο ΕΛΑΣ στασίασε και εξαπέλυσε εναντίον του τα βρετανικά στρατεύματα με τεθωρακισμένα και αεροπλάνα. Ο ΕΛΑΣ ηττάται και τον Φεβρουάριο 1945 υπογράφει την Συμφωνία της Βάρκιζας την ίδια μέρα που οι Νικητές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου υπέγραψαν στην Γιάλτα της Κριμαίας την ομώνυμη Συμφωνία με την οποία μοιράστηκαν την Ευρώπη. Ο ΕΛΑΣ δεσμεύθηκε να παραδώσει όλα τα όπλα του ενώ κυριαρχούσε ακόμη σε όλη την άλλη Ελλάδα. Ωστόσο, όψει του τρίτου γύρου, η ηγεσία του Κ.Κ.Ε. αποθηκεύει σε μυστικές κρύπτες τα περισσότερα, καλύτερα και βαρύτερα όπλα. Ταυτόχρονα εκπαιδεύει περισσότερους από 5.000 αξιωματικούς, καπετάνιους, μαχητές και κομματικά στελέχη στα μυστικά στρατόπεδα Μπούλκες της Γιουγκοσλαβίας, Ρουμπίγκ της Αλβανίας και Ιβαΐλοβγκραντ και Σβίλενγκραντ της Βουλγαρίας. Επίσης, από το 1945 συγκροτεί στα βουνά ένοπλες ομάδες «καταδιωκομένων» υπό τον Μάρκο Βαφειάδη με στρατηγείο του τα Αντιχάσια καθώς πράγματι από την Άλλη Πλευρά σημειώνονταν διώξεις αριστερών και αντεκδικήσεις ενώ άτακτοι ένοπλοι στα χωριά έλυναν με αίμα τις παλαιότερες κτηματικές και οικογενειακές διαμάχες τους.

Ο Εμφύλιος εκτυλίχθηκε σε τρεις γύρους. Πρώτος γύρος το 1943-1944 υπό Κατοχή. Ο ΕΛΑΣ επιτίθεται σε διάφορα μέτωπα στον ΕΔΕΣ του Ν. Ζέρβα, σε άλλες αντιστασιακές ομάδες και σε χωρικούς ή στρατιωτικούς εξοπλισμένους από τους Γερμανούς. Εξοντώνει τον ηρωϊκό συνταγματάρχη Δημ. Ψαρρό. Δεύτερος γύρος τα Δεκεμβριανά. Ο τρίτος γύρος, γενικευμένος και καταστροφικός, αρχίζει την 30^η Μαρτίου 1946, παραμονή των πρώτων εκλογών, οπότε το Κ.Κ.Ε. είχε κηρύξει αποχή και αντάρτες του χτυπούν το Λιτόχωρο και το Σκρα.

Ο Εμφύλιος έληξε στρατιωτικά την 29^η Αυγούστου 1949 με συντριβή του «ΔΣΕ» στον Γράμμο. Υπήρξε η μεγαλύτερη εθνική τραγωδία του Νεότερου Ελληνισμού μετά την Μικρασιατική Καταστροφή. Θυσίασε μυριάδες ενόπλους και

αμάχους. Εξοστράκισε εξήντα περίπου χιλιάδες ηττημένους, ανάμεσά τους χιλιάδες αμάχους της γραμμής του πυρός και τουλάχιστον είκοσι οκτώ χιλιάδες μικρά παιδιά. Διέλυσε τον κοινωνικό ιστό και το παραγωγικό δυναμικό. Ανέτρεψε την χωροταξική ισορροπία και την ανθρωπογεωγραφία της Ελλάδος. Διέλυσε τον κοινωνικό ιστό και διέστρεψε την μακροσκοπική πορεία της Ελλάδος σε όλους τους στρατηγικούς τομείς: δημογραφία, κοινωνία, οικονομία, χωροταξία, πολεοδομία και παιδεία. Δέσμευσε τον Λαό στον Διχασμό και υπονόμωσε τον δημόσιο βίο τα επόμενα σαράντα χρόνια. Δηλητηρίασε την ελληνική ζωή. Συνέπειές του επίσης είναι η ερήμωση της πυρπολημένης υπαίθρου, η πανικόβλητη συρροή εκατοντάδων χιλιάδων εσωτερικών προσφύγων στις πόλεις και η άναρχη ανοικοδόμηση πολυκατοικιών που, όμως, έπρεπε να στεγάσουν μυριάδες «ανταρτόπληκτους» και άστεγους ακόμη πρόσφυγες των ετών 1913-1923. Δεν προέκυψε τυχαία ο τωρινός χυλός.

Εξ αιτίας του Εμφυλίου η Ελλάδα απώλεσε, στον στρατηγικό της χρόνο, τα δικαιώματα του Νικητού του Πολέμου, τον πακτωλό του Σχεδίου Μάρσαλ, την ανασυγκρότησή της, την οργανική ανάπτυξή και την κοινωνική αλληλεγγύη της. Έχασε στην προσφυγιά σπουδαίους Έλληνες. Η χώρα κατέστη Αρμαγεδδών.

Ο καθηγητής Αρνολντ Τόυνμπε, κορυφαίος Βρετανός ιστορικός, έγραψε: «Ο ελληνικός Εμφύλιος υπήρξε ο μοναδικός θερμός πόλεμος του Ψυχρού Πολέμου στην Ευρώπη όπου αναμετρήθηκαν η Δύση και η Ανατολή με Έλληνες αντιπροσώπους τους». Ο καθηγητής Άγγελος Αγγελόπουλος, υπουργός στην εαμική «κυβέρνηση του βουνού» ΠΕΕΑ, σε μελέτη του το 1958 υπολόγισε ότι στον Εμφύλιο σκοτώθηκαν 150.000 Έλληνες, ανατινάχθηκαν 658 γέφυρες, αφανίσθηκαν τα χωριά και οι πηγές της παραγωγής. Το σύνολο των υλικών καταστροφών ανέρχονταν στο ιλιγγιώδες ποσό των 4 τρισεκατομμυρίων δραχμών όταν το δολάριο ήταν μόλις 30 δραχμές. Είχε προηγηθεί το 1941-1944 η ολική καταστροφή της χώρας από τους κατακτητές της.

Η κληρονομιά του είναι πολύ βαριά αλλά δεν μας δίδαξε ακόμη τίποτε. Στον δημόσιο λόγο, ακόμη και στη Βουλή, συνάζεται το προσάναμμα της Φωτιάς. Προβάλλει έτσι θανάσιμος ο εθνικός κίνδυνος -και κάπου ο πειρασμός- να επαναληφθεί η Ιστορία. Αλλά τότε δεν θα είναι φάρσα. Θα είναι η εσχάτη τραγωδία. Η Ιστορία, όμως, δείχνει ότι στις δύο πλευρές του έπεσε ο ανθός του Γένους.

Η ιστοριογραφία έως και η μυθογραφία της Αριστεράς υπήρξε τόσο παραγωγική και ιδεοληπτική ώστε η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Γης που την Ιστορία του Εμφυλίου της έγραψαν οι ηττημένοι. Το φαινόμενο επιδεινώθηκε επειδή οι πολιτικοί εκπρόσωποι των νικητών διαχειρίσθηκαν την νίκη και τις δραματικές συνέπειές της με αποκλειστικό σκοπό τον εγκλωβισμό της πελατείας τους στο πολιτικό σύστημα και την διαίωση αυτού. Και επειδή οι επίγονοι των νικητών υπήρξαν κατά κανόνα άκαπνοι ένιωθαν -ακόμη νιώθουν μερικοί- απολογούμενοι έως ένοχοι για τις μετεμφυλιακές διώξεις των αριστερών οι οποίες, πέραν των ευλόγων λόγων ασφαλείας, υπηρετούσαν το πολιτικό σύστημά τους και τους έδιδαν το αποκλειστικό προνόμιο να «εξυπηρετούν» και να κάνουν πελάτες πολλούς που άδικα διώκονταν, αποκλείονταν από το Δημόσιο, «χαρακτηρίζονταν» και είχαν μεταβληθεί σε παρίες.

Ωστόσο, μετά σαράντα χρόνια τον λόγο έλαβε η ακίβδηλη Ιστορία βασισμένη σε άγνωστες έως τότε πηγές: Κρατικά Αρχεία, Αναμνήσεις των κομμουνιστών Ελλήνων Ξένων πρωταγωνιστών και σε Αρχεία του Κ.Κ.Ε. εσωτ.¹

¹ Ν.Ι.Μέρτζος, Σβαρνούτ, Το προδομένο αντάρτικο, Θεσσαλονίκη, 1980, 10^η έκδοση «Ερωδός» 2008, Νίκος Μαραντζίδης Κώστας Τσίβος, Ο ελληνικός εμφύλιος και το διεθνές κομμουνιστικό σύστημα, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2012, Βασίλης Κόντης Σπυρίδων Σφέτας, Εμφύλιος πόλεμος: Έγγραφα από τα γιουγκοσλαβικά και τα βουλγαρικά αρχεία, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1999,

Τα Αρχεία αποδεικνύουν ότι ο Εμφύλιος ήταν προαποφασισμένος και προετοιμασμένος. Τον «ΔΣΕ» ενίσχυσαν όλες οι χώρες του Ανατολικού Συνασπισμού με άφθονο πολεμικό υλικό, χρήματα, εφόδια, ιματισμό, μεταφορές, περίθαλψη, στρατιωτική εκπαίδευση κ.α. Βασικός διαχειριστής του ήταν ο Τίτο με στόχο την προσάρτηση της Ελληνικής Μακεδονίας. Όταν το 1948 ο Στάλιν διέκοψε την απόπειρα του Τίτο να ηγεμονεύσει στα Βαλκάνια, ο Εμφύλιος καταδικάστηκε.

Σήμερα παρά ποτέ, λοιπόν, έχουν την δυνατότητα αλλά και το πατριωτικό καθήκον να μελετήσουν την αληθινή Ιστορία ώστε να περιέλθουν σε αυτογνωσία όσοι πολιτικοί παίζουν με τη Φωτιά εξαπολύοντας εμφυλιοπολεμικές ψυχώσεις.

N. I. Μέρτζος

Υ.Γ. Την επομένη Τετάρτη: Δεν είναι ο γιαλός στραβός αλλά ο τιμονιέρης